

LLOYD-MAIL

6e jaargang, nummer: 61, maart 2024

In dit nummer onder andere:

- * Nagekomen bericht: Overlijden Jan Munter, Lloyd-Bootsman
- * Een indrukwekkende schenking uit Amsterdam!
- * Op zee gaf bier op een gecontroleerde manier veel plezier!
- * Wijlen Ary Smit, oud Lloyd-Matroos en verhalenverteller
- * Het schip van de maand, het ss SINDORO - 1899
- * De Nedlloyd Spice race in 1980
- * Donaties en korte berichten

Op zee gaf bier, op een gecontroleerde manier, veel plezier

COLOFON

'LLOYD - MAIL'

Redactie: Ed van Lierde
Tekstcorrectie:
Josje van Lierde-Olivier

Uitgever:
Koninklijke Rotterdamsche Lloyd
Heritage (Lloyd-Atelier) - Netersel
Telefoon: 0497 - 840999
E-mail: Lloydexpo19@gmail.com
KVK nr: 90099052
Bank nr: NL82 TRIO 0320660095

© Copyright Ed van Lierde - 2022

Het schenden van auteursrecht is
strafbaar volgens Artikel 31 van de
Auteurswet.

KATA PENGANTAR

"Aan alles komt een eind!" is een bekend Nederlands gezegde. Enerzijds klinkt dat gezegde bemoedigend, want aan vervelende en pijnlijke zaken komt kennelijk ook een eind. Minder fijn is het als dat ook voor leuke, bemoedigende zaken geldt

Ik doel hier op onze Indonesië-projecten die in 2017 een veelbelovende opstart beleefden. Het Batavia-project was gebaseerd op de prachtige renovatie van het Rotterdamsche Lloyd kantoor te Kota Tua-Batavia. Een grote tegenvaller was dat de verkoop van het pand aan een bekende hotelketen niet doorging en onze schenking teruggeleverd werd aan de Nederlandse ambassade te Jakarta. Daar ligt de schenking te wachten om te worden ingezet in het Bogor-project. Direct daarna kwam het Medan-project aan bod, een project waarbij de historische connectie wordt gelegd tussen Indonesische plantageproducten en het vroegere vervoer daarvan door de Indiëvaarder, 'Rotterdamsche Lloyd'. Het Medan-project gaat nu, tot volle tevredenheid van onze Indonesische partij, haar vijfde exploitatiejaar in!

In de looptijd van onze Indonesië-projecten (6 jaar) zijn er echter ontwikkelingen geweest bij onze grootste 'Indonesië projectaanjager, namelijk de Nederlandse ambassade te Jakarta. Aldaar zijn inmiddels twee wisselingen van de wacht geweest, maar dat niet alleen het donatiebeleid is zodanig aangepast dat men onze volgende Indonesië-projecten financieel niet meer steunt. Het Bogor-project valt ook al onder die weggevalen steun, maar heb ik op de valreep, met fikse ingrepen, toch nog kunnen redden. De volgende projecten (Gondang Baru en Pasuruan), door de Indonesische partij bij ons aangevraagd, kunnen daardoor helaas niet in gang worden gezet. Zonder de steun van de Nederlandse ambassade zou dat onverantwoord zijn! Inderdaad komt aan alles een eind!

Ed van Lierde

ONS COMITÉ VAN AANBEVELING

De leden van het Comité van Aanbeveling verbinden hun eigen, goede naam aan het Lloyd-Atelier. Hiermee willen zij de belangrijkheid van het onderwerp (de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd en al haar voorgangers in relatie tot de vaart op Nederlands Indië) onderstrepen. Zij geven hiermee tevens aan dat de poging van het Lloyd-Atelier het genoemde onderwerp uit de vergetelheid te houden, bij haar in goede handen lijkt. Momenteel bestaat het Comité uit de volgende leden (alfabetische volgorde):

Mr. Hein van Ameijden

Oud Algemeen directeur Damen-Schelde
Naval Shipbuilding te Vlissingen.

Gerard Cox

Acteur, zanger, scenarioschrijver,
cabaretier, columnist te Rotterdam.

Wietke van Dort

Actrice, zangeres, cabaretiëre te
Den Haag.

IN MEMORIAM JAN MUNTER, oud Lloyd-Bootsman.

Een 'nagekomen bericht' dat door de hectiek van de laatste maanden in de verdrukking kwam, is het overlijden van Jan Munter, Lloyd-Bootsman en KRL-Museum supporter van het eerste uur. Een vreselijke ziekte had hem niet klein kunnen krijgen, maar Jan moest uiteindelijk toch de teugels vieren voor een dubbele longontsteking, waardoor hij op 9 september 2023, op 81 jarige leeftijd, overleed. Hij was het die de 'gouden schroevendraaier' hanteerde bij de officiële opening van het KRL-Museum te Oudehorne. Ik heb als Stuurmansleerling met Jan als Baas-timmerman op de Schelde Lloyd mogen varen en heb hem ervaren als een aardige, loyale collega waarmee je veel plezier kon maken! Wij wensen Gerry, kinderen en kleinkinderen veel sterkte met deze ramp. **'SELAMAT TIDUR' JAN!**

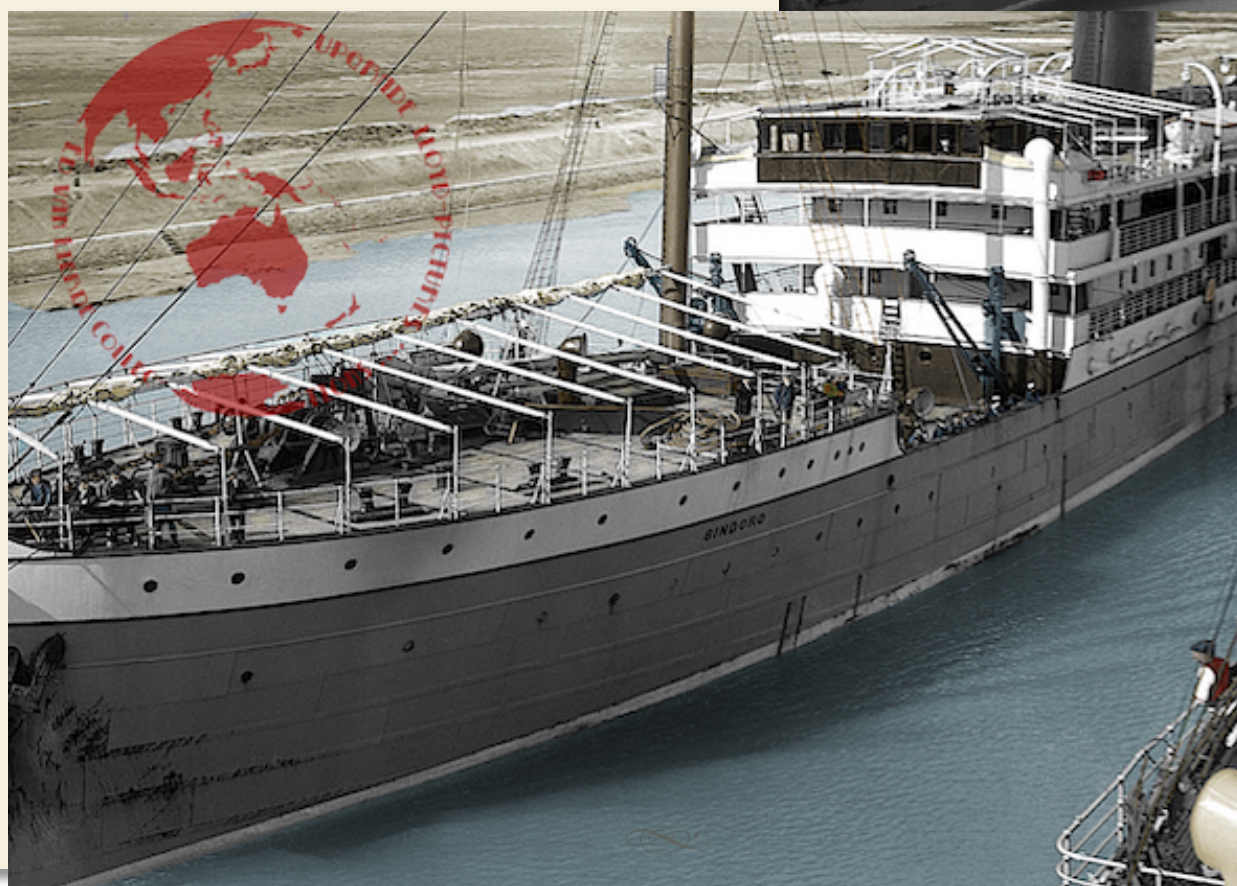
Meer informatie en foto's over Jan zijn op onze website te vinden:

<https://lloydatelier.nl/in-memoriam/>

FOTO-UPGRADE VAN DE MAAND

Wie herkent het niet, een vaart door het Suezkanaal een, sinds 1869, telkens terugkerend hoogtepunt voor zeelieden en passagiers. Op de grote foto een 'upgrade' van 'het schip van de maand' en we gaan dit keer niet aangeven hoe goed dat weer gelukt is, maar wel dat het hier dus het Lloyd-passagiersschip ss Sindoro betreft dat hier, in het jaar des Heren: 1912, door het bijna 200 km lange Suezkanaal vaart.

Het is dit jaar alweer 10 jaar geleden dat deze sympathieke Lloyd-Matroos uit Zevenbergen (N.Br.) op 75 jarige leeftijd het tijdelijke voor het eeuwige moest verwisselen. Ary was een zeeman in hart en nieren en kon daarover als de beste vertellen. Zo staat op onze website een aantal verhalen van hem die bij de lezer, zeker bij diegene die een Lloyd-man of -vrouw is, een brede glimlach zal veroorzaken! Zie onze volgende websitelink: <https://lloydatelier.nl/losse-verhalen/>

*De wind in mijn haren
de lucht in mijn longen
de zee is mijn ziel
heel diep binnengedrongen.*

Loopbaan

Een duik in ons archief geeft aan dat Ary niet alleen carrière had gemaakt bij de Dekdienst (Dekjongen, Leerling matroos, Lichtmatroos, Matroos OG en Matroos) maar op de Kota Inten in 1956 ook nog Koksjongen is geweest. Hij begon in 1954 op de Willem Ruys en eindigde in 1957 op de Wonogiri, ruim voldoende om het Lloyd-virus voor het leven op te lopen! Nadat Ary in Oudehorne op bezoek was geweest en ik een keer bij hem in Zevenbergen, was er sprake van een klik. Wij hebben veel aan de telefoon gehangen en raakten over de Lloyd niet uitgepraat.

Veel verhalen

Met zijn heerlijke humor schreef Ary, speciaal ook voor ons, diverse verhalen die, zoals hierboven aangegeven, op onze website zijn terug te vinden. Verhalen die de nieuwsgierigheid direct opwekken zoals: Een aandoenlijk 'Avontuur van een logies-jonge', 'Als je van de taarten van passagiers niet kunt afblijven', 'Hoe interessant het schoonhouden van reddingsboten kan zijn', 'De resreveschroef van de Willem Ruys', 'Sloepgast', 'Hoe je als roerganger dingen hoort, die je eigenlijk beter niet kunt horen!'. 'Aanvaring met een walvis' en 'Verstekelingen aan boord'.

Het prachtige overlijdensbericht van Ary Smit met de pakkende tekst (niet zichtbaar): "De Bootsman heeft geroepen!" - 2014

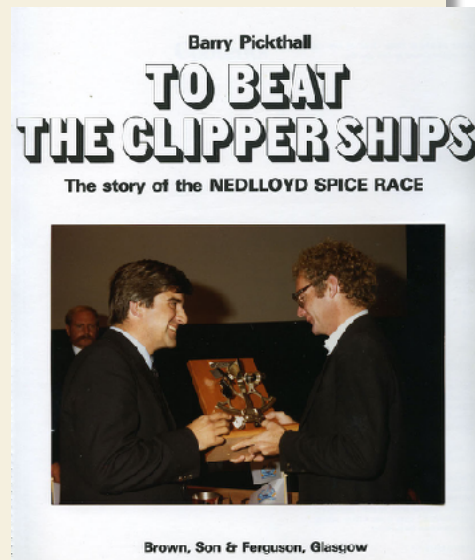
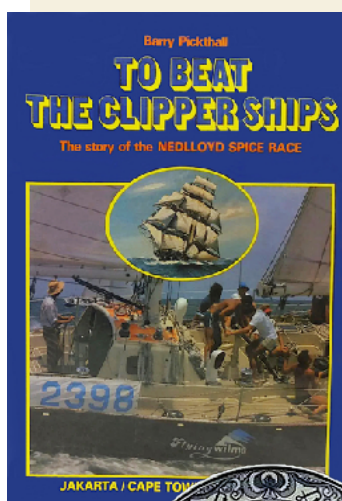
De toen dertien jaar oude Ary Smit bouwt een model van het ms Garoet, die van de Willem Ruys is al klaar - 1952

ms Wonogiri - rechts hurkend Ary Smit, lichtmatroos - 1956

WEET U HET NOG DE NEDLLOYDSPICE RACE IN 1980?

"Time flies en houdt met niemand rekening! Het lijkt de dag van gisteren toen op 8 maart 1980 In Jakarta het startschot klonk voor een indrukwekkende zeil-race op hetzelfde traject als dat van de specerijvaarders van de VOC tot de Rotterdamsche Lloyd, jawel! met een Nederlandse winnaar!

44jaar geleden!

Omdat ik heb gevaren en daarna in het instructie-onderwijs een rol heb gespeeld, was het oprichten van een opleidingsinstituut voor de Plezier-kustvaart voor mij een voor de hand liggende en vervolgens uit de hand gelopen hobby. Toen de Nedlloyd Spice Race van start ging, kon ik het dus niet laten de Navigatieprijs ter beschikking te stellen, een oude verzilverde sextant met inscriptie.

Na afloop van de Nedlloyd Spice Race kreeg overall winnaar Gerard Dijkstra van Ed van Lierde de Navigatieprijs uitgereikt. Jawel, toen was ik al druk in de weer!

Donaties

Mijn besluit in de februari-uitgave van Lloyd-Mail 'financieel met de billen bloot' te gaan en tegelijkertijd een wellicht 'onbescheiden' oproep aan al onze lezers te doen, heeft helaas niets opgeleverd. Echter, ondanks mijn verzoek dat even niet te doen, vonden diverse trouwe supporters dat dit ook geen goed idee van mij was en donereerden toch, sommigen zelfs genereus! Uit mijn oproep blijkt dat de Lloyd-Mail wel uitgebreid wordt gelezen, maar slechts door een beperkte, vaste groep supporters ook financieel wordt ondersteund. "Het is wat het is!" is tegenwoordig een populaire kreet en daarom zal ik dan ook "de tering naar de nering zetten". De maandelijkse uitgave van onze Lloyd-Mail laat ik zeker niet in gevaar komen. Laten we het anders zeggen: "De Lloyd-Mail blijft bestaan zolang ik nog niet het tijdelijke voor het eeuwige heb verwisseld! Zoals te doen gebruikelijk, meld ik hier maandelijks de door ons ontvangen donaties. De volgende personen danken wij daarom hartelijk voor hun financieel support van de afgelopen maand, waarmee men onze trein gaande houdt: Joke Hofman-Rijntjes, echtgenote van oud Lloyd-WTK Gerrit Hofman - Wederom die anonieme WTK uit het Noorden - Ank Troost-Wester, oud Lloyd-Hofmeesters/Secretaresse - Theo Jansen, oud Lloyd-Bediende-AD - Winston Aarts, oud Lloyd-Hofmeester - Ferdi Stutterheim, zoon van Kapitein Stutterheim - Een genereuze bijdrage van Hans Engler, oud Lloyd-WTK - Een eveneens genereuze bijdrage van Andries Miedema, oud Lloyd-WTK, Ton van Haastregt, oud Lloyd-Olieman-handlanger -

De volgende e-mails wil ik u zeker niet onthouden, omdat deze een 'niet aan duidelijkheid overlatende' reactie zijn op mijn oproep over een **kleine donatie** door lezers die nog nooit hebben gedoneerd en waarmee e-mailschrijvers een gewaardeerd harte onder onze riem steken!, waarvoor dank!!

E-mail van Joke Hofman-Rijntjes, d.d. 24 februari 2024

Beste Ed, Het is triest om te lezen hoe er gereageerd wordt n.a.v. jouw (zeker niet brutale) oproep. Natuurlijk wij kunnen niet in andermans portemonnee kijken. Maar het gaat zeker in eerste instantie niet om de grootte van het bedrag. Het gaat ook om het gevoel erbij. Ook (vele) kleine bedragen kunnen aan 'ons Lloyd gevoel' bijdragen. Mij spijt het me dat ik pas na het overlijden van Gerrit weer meer bij het Lloydgevoel betrokken ben geraakt. Maar dat kan ik niet meer inhalen. Laten we hoop houden dat men zich gaat realiseren dat we dit moois alleen met elkaar kunnen volhouden. Hartelijke groet, Joke Hofman.

E-mail van Rom Boersma, oud WTK d.d. 26 februari 2024

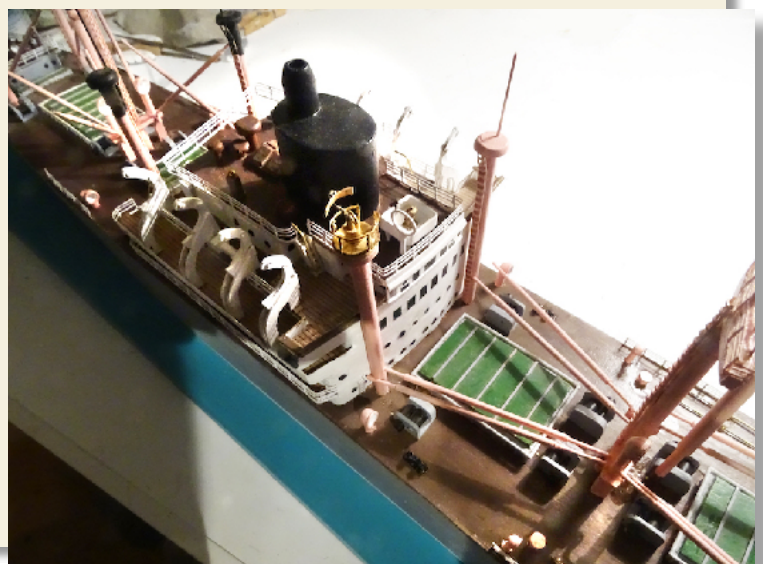
Bij ons in Den Helder gaat het redelijk goed, alhoewel onze leeftijden, samen 170 jaar! een duidelijke rol beginnen te spelen, we krijgen namelijk ouderen handicaps. Jouw opmerking over het uitblijven van een kleine bijdrage voor het uitgeven van jouw voortreffelijke maandblad Lloyd-mail valt mij vies tegen, ik vind het respectloos naar jou toe. Men heeft er geen idee van hoeveel vrije tijd en kosten jij besteedt aan dit mooie, informatieve blad over ons jongeren leven op zee. En dan hebben we het nog niet eens over de hoge kosten en je dagelijkse inzet voor instandhouding van het Atelier. Elke maand kijk ik uit naar de Lloydmail en zou mij schamen om daar 0,0 tegenover te stellen en het niet durven uitprinten!! Er bestaat in Nederland toch geen mediablad, organisatie of vereniging die een dergelijk maandmagazine uitgeeft of het moet volstaan met advertenties van bedrijven. Wat mij betreft: "ZEGT HET VOORT" in de eerstvolgende volwaardige en prachtige Lloyd-Mail. Vriend Ed, Jij en Josje sterkte er mee en veel dank voor jullie vasthoudendheid. Jullie kunnen terugzien op een prachtige en waardevolle reis naar Nieuw Zeeland. Vriendelijke groet van Rom Boersma.

LLOYD-SPELLEN

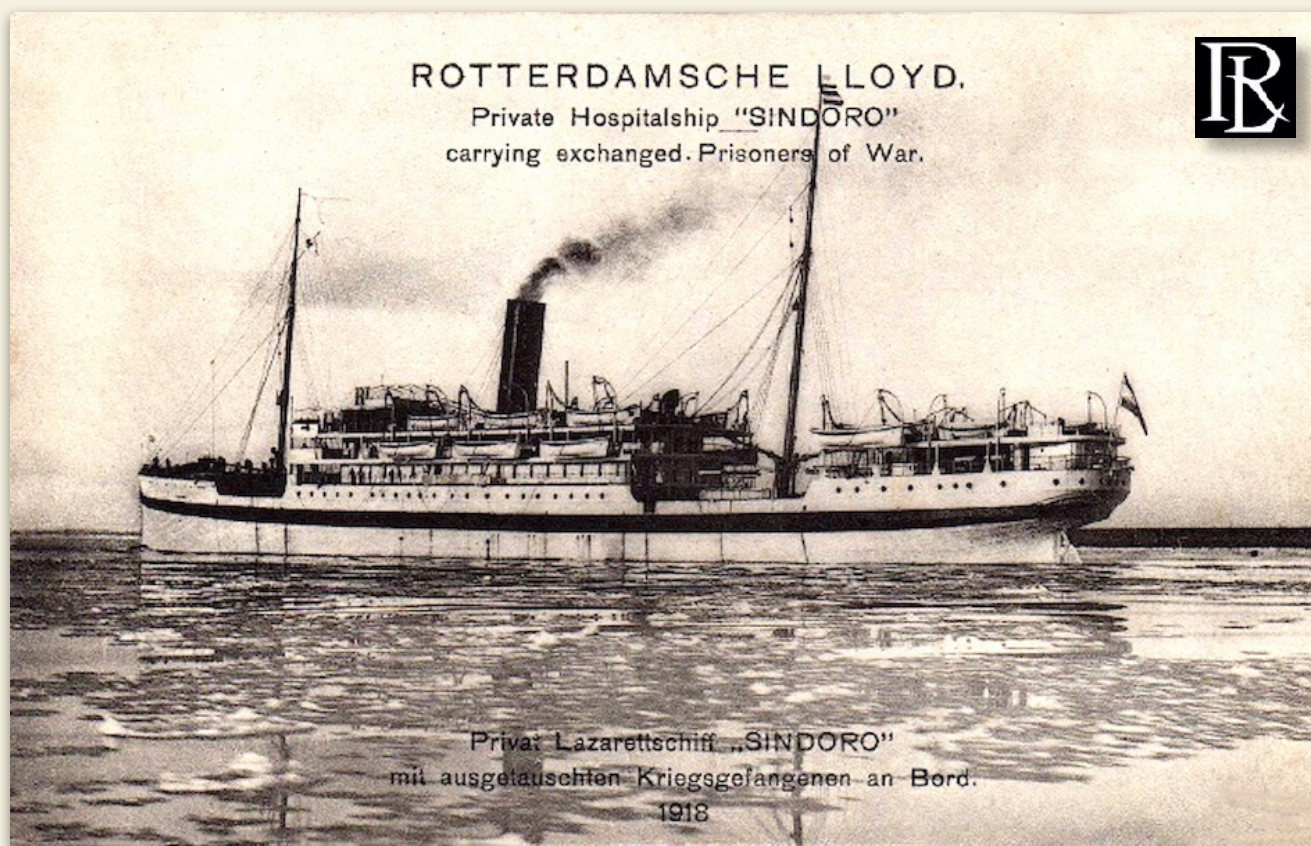
ss ZEELAND VOORZIEN VAN RADAR

Op de stuurboord kokermast vóór de midscheeps ziet u een koperen kunstwerkje dat nog in de juiste kleuren (zwart/wit) geschilderd moet worden en er dan als een echte (draaiende) radar uit gaat zien. Dit soort minitieuze details maken voor het toch al kleine scheepsmodel noodzakelijk dat het hoogste niveau 'friemelwerk' van stal moet worden gehaald. Het zorgt er ook voor dat het geheel er dan ook juist professioneler gaat uitzien. Op het kleine fotootje hier links ziet u een fotootje van de echte radar-antenne van het ss Zeeland. Achter de schoorsteen ziet u bij de foto rechts het witte relingwerk nog schuin staan, dat komt omdat Hans Roggeveen daaraan nog aan het werk is!

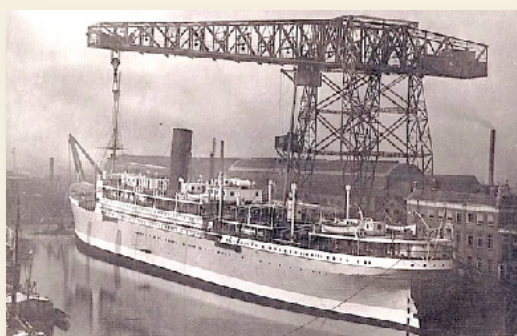
Karakteristiek

In 1899 is het ss Sindoro gebouwd door N.V. Koninklijke Maatschappij 'De Schelde' te Vlissingen, bouwnummer: 90. Aldaar op 2 februari 1900 tewatergelaten. Zij vetrok op 7 april voor haar eerste reis naar Indonesië - Java. In de Eerste Wereldoorlog deed het ss Sindoro tussen Nederland en Engeland dienst als hospitaalschip. In 1922 verkocht aan de Portugese rederij Cia. National de Navigation en werd in 1932 verkocht aan Japan, waar ze te Kobe werd gesloopt.

Technische gegevens

Roepletters: PSFR, type: full scantling met 3 dekken. Accommodatie passagiers: 1e klasse: 80, 2e klasse: 38. Lengte over alles.: 129,3 meter, breedte: 15,2 meter, diepgang: 8,8 meter. Bruto tonnage: 5.471 reg. ton, Netto tonnage: 3.396 reg. ton. Deadweight: 5.000 ton. Twee quadruple expansie stoommachine, 2 x 4 cilinders, 24.000 ipk die met twee scheepsschroeven een dienstnelheid van 14 mijl/uur haalde.

Aan de afbouwkade te Vlissingen - 1900

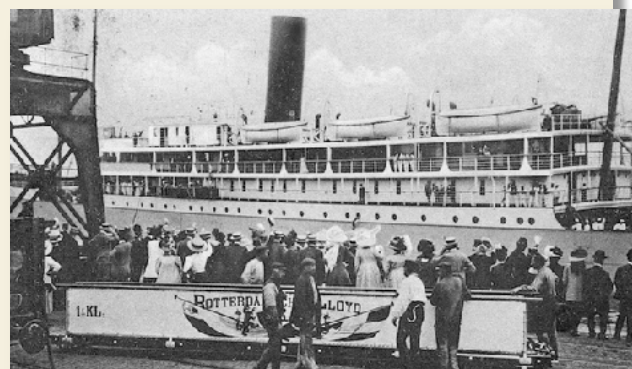
1909

Briefkaart - 1910

Als hospitaalschip afgemeerd langs de Britannic van de White Star Line - 1916

Vertrek naar Nederlands Indië, vanaf de Lloydkade - 1922

Goed voor

6 dozen BIER
2 fl. WHISKY
1 fl. GIN
2 fl. BOLS

en een doosje of
wat lang nat !!

Hut No

Handtekening:
Signature:

20.000-8-'65
Model No. 170

Herkent u deze drankbonnen uit een Lloyd-bonnenboekje nog? Aan boord van Lloydschepen kon je bij inlevering van zo'n bon drank krijgen waarvan de kosten dan maandelijks op je loonafrekening werden vereffend. Wat bier betreft was dat meestal, wat buitenlanders ervan maakten: 'ORANGEBOEM' oftewel de 'Grüne Freund' HEINEKEN.

Wat de niet-officieren betreft, werd meestal de Ketelbink met een ingevulde, verzamelde drankbon naar de Civiele Dienst gestuurd om een partij drank te halen. Bij de Officieren kwam een bediende de bestelling van drank opnemen. Het drankbeleid aan boord was afhankelijk van de Kapitein. De ene Gezagvoerder was flexibel zolang drank geen negatieve invloed op werk en veiligheid had. Bij de andere Gezagvoerder was drank zeer gelimiteerd letterlijk en figuurlijk dus 'op de bon!' Dat waren nog eens tijden, zeker als men weet dat koopvaardij-schepen tegenwoordig zo goed als droog staan! Hieronder een compilatie van de diverse merken 'gerstennat' die wij tijdens onze wereldreizen nuttigden:

Heel lang op gewacht, eindelijk gekomen dit prachtige wastafelmeubel van de Rotterdamsche Lloyd uit de periode: 1912-1930.

Uit de tijd dat er nog geen stromend water was!

Het hut-wastafelmeubel was, in de tijd dat er nog geen water in de hutten beschikbaar was en afvalwater werd afgevoerd, een slimme en ook elegante oplossing. De bedienden (Djongossen) zorgden, in het geval van het meubel links, ervoor dat de zinken watertank achter de spiegel altijd voldoende gevuld was en dat het afvalwater in de watertank onder de wasbak op tijd werd geleegd. Zo was er met gebruikmaking van de zwaartekracht stromend water in de hut, zonder dat de machiniekamer daar aan te pas moest komen. Na gebruik kan de wasbak volledig worden ingeklapt en kreeg men meer ruimte in de hut

Geduld

Omdat, zoals u weet, 'Geduld een schone zaak is' en op termijn iets op kan leveren, getuigde een e-mail van mevrouw Wilma Kramer uit Amsterdam. Zij wilde het zeldzame wasmeubel 'op voorwaarden' schenken, ik citeer haar tekst: "Als hij daadwerkelijk in de expositie wordt geplaatst, hoef ik geen financiële vergoeding. Mochten jullie, binnen 10 jaar, het wastafelmeubel verkopen, dan krijg ik 80% van de opbrengst". Duidelijk moge zijn dat wij graag aan deze voorwaarden voldoen en wij danken Wilma Kamer en haar echtgenoot voor deze indrukwekkende aanwinst voor onze collectie

Boven: de wasbak met het oude Rotterdamsche Lloyd logo ingeglazuurd.

Onder: een dubbel wasmeubel in een 3e klas hut op het ms Sibajak - 1929

HET WOORD: 'LLOYD'

'LLOYD' is een van oorsprong Welshe naam, komt veel voor bij jongensnamen en betekent 'grijs'. Wellicht hadden Lloydschepen daarom grijze rompen? De benaming van de scheepvaartmaatschappijen met dit woord is afkomstig van die van het Londense koffiehuis **Edward Lloyd**, waar tegen het eind van de 17e eeuw de kapiteins, reders en scheepsmakelaars bijeenkwamen om zaken af te sluiten. Het wekelijks handelsblad heette: **Lloyd News**. In scheepvaartkringen is natuurlijk **Lloyd's Register** een bekende organisatie die in 1760 was opgericht met als doel het beoordelen en classificeren van schepen van de handelsvloot. Veel Lloydschepen waren in het Lloyd's Register opgenomen.

Grondlegger Willem Ruys J.D. Zn. met zijn vlag en eerste zeilschip, het barkschip: 'Cornelis Wernard Eduard' - 1839

